

ПЕРЕДМОВА

Достовірних відомостей про точну дату заснування Смілянського римо-католицького костьолу у документах фонду не виявлено. Проте за друкованою інформацією довідника Леонтія Івановича Похилевича «Сказания о населенных местностях Киевской губернии или статистические, исторические и церковные заметки о всех деревнях, селах, местечках и городах, в пределах губернии находящихся» (Видавецъ О.В. Пшонківський, 2009) є такі відомості про дану церкву: "в местечке находится и латинский костел, в самом красивом местоположении местечка. Он каменный, четырехугольной формы, с башнями и ротондой, построен в 1818 году помещиком Совецким, на место прежнего деревянного. Главный из трех его престолов во имя Успения. Священник получает от казны жалованья 175 руб." (арк.505).

За Інтернет-ресурсами (<https://m-a-d-m-a-x.livejournal.com/515276.html>) прослідковується така історія церкви: у 1818-1827 рр. у м. Смілі коштом Антонія Совецького було споруджено церкву у неокласичному стилі на місці старої дерев'яної каплиці св. Варвари, зведеної наприкінці 60-х років XVIII століття Ксаверієм Любомирським (за іншою інформацією, тут спочатку за кошти Самойлова був збудований у 1805 р. храм із соснових брусів, який швидко став непридатним). Інтер'єр церкви прикрашали, зокрема, в алтарі два великих образи, написані відомим живописцем Пашковським. Та особливо пишались місцеві католики намальованим на дереві чудотворним образом Богородиці. До 1930-х років костел лишався діючим, потім був закритий, використовувався під зерносховище. Тоді ж башточки та купол було розібрано. Під час війни там було влаштовано Преображенську церкву. У 1944-2000 рр. храм перебував закритим (використовувався як будинок культури, а потім як районна бібліотека). У 1947-1949 рр. було знесено центральну вежу, розібрано дзвіницю і демонтовано підлогу з мармуру. У 1972 р. до церкви добудували приміщення бібліотеки і адміністрації парку. Римо-католицькій громаді костьол повернули у 2000 р., а через два роки в храмі сталася велика пожежа. Ремонт почали лише у 2006 р. Він триває і зараз. Поряд із храмом зберігся зведений у 1880 р. будинок ксьондза. Але побачити його можна лише крізь щілину у високому паркані, яким оточено і будинок священника і костьол. (<http://ukrainaincognita.com/mista-ukrainy/smila>).

На території Черкаського повіту діяли дві католицькі парафії церков в Мошнах і Смілі, обидві належали до Звенигородського деканату.

У фонді відклалась одна справа на польській мові – списки парафіян костьолу.

Згідно з обліковими документами фонд Ф-421 у кількості 1 справи знаходиться на зберіганні у держархіві Черкаської області з 1955 р. Рукописний опис було складено 28 вересня 1955 р.

У 1955, 1972, 2008 рр. було проведено перевіряння наявності і фізичного стану документів даного фонду (акти від 06.06.1955, 27.11.1972, 10.10.2008).

У зв'язку з невідповідністю опису справ сучасним вимогам у 2019 р. він був перекладений і удосконалений. До опису складено передмову, до фонду – історичну довідку. У процесі роботи уточнено та відредаговано заголовок справи, уточнено крайні дати документів та кількість аркушів у справі. Опис справ перекладено з російської на українську мову. Після удосконалення новий опис справ було надруковано у 3-х примірниках.

Недіючий опис внесено до нового як справу № 2.

Начальник відділу забезпечення збереженості документів, обліку та довідкового апарату
15 жовтня 2019 р.

Ольга ПУРИС

Гравюра с польского еженедельника "Tygodnik Pustrowany" (№212 за 20.01.1872, с.33).

Kościół parafialny w Smile. (Gub. kijowska).

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

РИМО-КАТОЛИЦЬКИЙ КОСТЬОЛ УСПЕНІЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ
ЗВЕНИГОРОДСЬКОГО ДЕКАНАТУ

м. Сміла Черкаського повіту Київської губернії

ФОНД № 421

АРХІВНИЙ ОПИС № 1
справ постійного зберігання
за 1849, 1850, 1856 рр.

РИМО-КАТОЛИЦЬКИЙ КОСТЬОЛ УЧПЕННЯ
ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ ЗВЕНИГОРОДСЬКОГО
ДЕКАНАТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державного архіву
Черкаської області

м. Сміла Київської губернії

Тетяна КЛИМЕНКО

_____ 20__ року

ФОНД № Ф-421

Архівний опис № 1
справ постійного зберігання
за 1849, 1850, 1856 рр.

№№ з/п	Заголовок справи (тому, частини)	Крайні дати документів справи (тому, частини)	Кількість аркушів у справі (томі, частині)	При- мітки
1	2	3	4	5
1	Списки парафіян костьолу за 1849,1850, 1856 рр.		11	
2	Недіючий опис справ № 1 за 1849 – 1856 рр.		1	

До опису внесено 2 (дві) справи з № 1 по № 2

Опис удосконалила
Начальник відділу забезпечення
збереженості документів, обліку та
довідкового апарату
15 жовтня 2019 р.

Ольга ПУРИС

Зберігач фондів
15 жовтня 2019 р.

Наталія ТКАНКА